

UNIVERSITAT_{DE}
BARCELONA

**Facultat d'Economia
i Empresa**

**EL TREBALL DE RECERCA COM A
MÈTODE D'APRENENTATGE
TRANVERSAL EN EL GRAU DE
SOCIOLOGIA**

**MONTSE SIMÓ-SOLSONA
ANDRÉS COCO PRIETO**

OCTUBRE 2023

1. Dades tècniques del projecte:

- **Títol del projecte:** El treball de recerca com a mètode d'aprenentatge transversal en el grau de sociologia
- **Codi del projecte:** 2022PID-UB/015
- **Grups implicats:** Sociologia de les Professions i el Treball (Tarda, H1) i Tècniques d'Investigació Social II (grup d'Intensificació d'Estudis, GIE)
- **Durada:** Segon semestre, curs 2022-2023
- **Responsable:** Montserrat Simó Solsona

2. Context d'aplicació:

- **Ensenyament:** Grau de Sociologia
- **Assignatures implicades:** Tècniques d'Investigació Social II (TIS II, segon curs) i Sociologia de les Professions, Ocupació i Treball (SPOiT, tercer curs); ambdues obligatòries
- **PDI implicat:** Montserrat Simó Solsona, Andrés Coco Prieto (tot el professorat responsable de les dues assignatures implicades)
- **Alumnat implicat:** 6 alumnes de 13 possibles. Per tal de participar a la innovació docent calia complir dues condicions: estar matriculat d'ambdues assignatures en els grups especificats i acollir-se a l'avaluació continuada en ambdues assignatures. Això redueix els potencials alumnes fins a 13. En cas de voler participar i no complir amb algun dels requisits, el professorat implicat valorava la seva possible participació.

3. Finalitat

El projecte d'innovació docent que es presenta aquí utilitza la realització d'un projecte de recerca individual, clarament aplicat i en el marc del grau de sociologia, com a estratègia d'aprenentatge que permeti la combinació de continguts, habilitats i competències de dues assignatures que poden complementar-se entre sí. D'una banda, l'assignatura de Sociologia de les Professions, Ocupació i Treball (d'ara endavant SPOiT) permet aportar l'anàlisi del mercat de treball i les seves singularitats, per tant, des d'aquesta assignatura s'aporta l'objecte d'estudi, *el què*. De l'altra, l'assignatura de Tècniques d'Investigació Social II (d'ara endavant, TIS II), aprofundeix en la metodologia, per tant, incideix en *el com*, tant des de les fases inicials fins a les fases finals per estudiar el mercat laboral. Per tant, a través de l'execució d'un projecte de recerca aplicat a ambdues assignatures, aquestes es retroalimenten per donar una visió més global del mercat laboral i de com portar a terme una recerca empírica quantitativa. D'aquesta forma, l'assignatura SPOiT aporta els continguts més pròpiament teòrics del mercat de treball i la formació sobre les característiques bàsiques de l'enquesta que permetrien a l'alumnat "gestionar" dades per poder realitzar anàlisis més acurades. Pel que fa a TIS II, aquesta assignatura clarament instrumental aporta el "com procedir", des del seu inici fins al final, per a fer una recerca que gira sobre l'anàlisi del mercat de treball.

La finalitat del projecte és assegurar la transversalitat dels coneixements teòrics i pràctics del grau de sociologia a través de la realització d'un treball de recerca amb una forta base de continguts teòrics (aportats per SPOiT) i amb una forta base metodològica i tècnica (aportats per TIS II), superant les mancances

estructurals actuals que fan de les assignatures, a la pràctica, compartiments estancs.

Com es deia, les assignatures implicades són dues: TIS II (segon curs, grup GIE) i SPOiT (tercer curs, grup tarda). Tot i que la primera és de segon curs i la segona de tercer curs, el fet de què TIS II tingui un grup d'intensificació implica que gran part de l'alumnat està cursant tercer curs, per tant, ambdues de forma simultània. Aquesta innovació facilita el seguiment continu de les dues assignatures.

Abans de continuar, cal subratllar la idiosincràsia de l'alumnat que cursa TIS II amb el grup GIE. Aquest ha demostrat especials dificultats per adquirir els coneixements conceptuals i pràctics de TIS II, una assignatura amb una taxa elevada d'alumnat que no ha superat l'assignatura. Amb aquesta iniciativa, allò que es pretén és ajudar-los en el procés d'assimilació de continguts d'aquesta assignatura integrant-los en el context d'una assignatura diferent.

4. Objectius

L'objectiu principal de la innovació implementada és fomentar la integració de continguts teòrics amb el desenvolupament de les habilitats i destreses investigadores en les dues assignatures abans esmentades. D'aquesta manera, també s'aconsegueixen els objectius següents:

- Fomentar la transversalitat de coneixements entre una assignatura instrumental i una més fortament teòrica
- Reforçar l'assimilació dels coneixements teòrics a partir de la pràctica investigadora i millorar l'assoliment de les capacitats tècniques en el marc d'un estudi més fonamentat en la teoria sociològica
- Afavorir que l'alumnat aconsegueixi economies d'escala que permetin optimitzar els recursos escassos amb què compten (temps i esforços) alhora que augmentar la qualitat del resultat final
- Proporcionar més experiència i orientacions de cara a la realització del Treball Final de Grau. La idea és que el treball de recerca compartit que es fa per a les dues assignatures implicades constitueix una espècie de primer assaig de TFG. Per això s'ha pensat en un treball individual i amb una forta càrrega de tutorització per part del professorat
- "Tastar" la tasca professional pròpia del sociòleg i sociòloga a través del treball de recerca amb la intenció de millorar les habilitats per a una millor inserció laboral dels graduats en Sociologia

5. Desenvolupament de l'actuació: Accions desplegadas

L'actuació docent s'ha desenvolupat en cinc fases: una primera que ha consistit en la presentació de l'experiència a l'alumnat; una segona de definició de la problemàtica d'estudi, la tercera que comprèn el plantejament i disseny de la recerca, la fase quatre ha estat l'anàlisi de dades i per últim, una cinquena que ha estat la redacció de l'informe final.

Cal matisar que abans d'iniciar l'experiència, el professorat implicat va preparar tots els materials necessaris com les bases de dades a treballar per part de

l'alumnat per tal de dur a terme la recerca empírica amb fonaments teòrics sòlids. Aquesta tasca es va fer durant el primer semestre, ja que l'experiència s'ha implementat durant el segon. A més, seguint la normativa establerta per la UB, el professorat va informar la cap d'estudis del grau de sociologia del Projecte d'Innovació Docent i de les esmenes que s'inclourien en els respectius plans docents, ja que es complementaven les modalitats avaluatives presentades amb una de nova.

Fase 1. Presentació de l'experiència a l'alumnat

A l'inici del semestre, durant la presentació d'ambdues assignatures s'ha informat a l'alumnat de l'experiència, encoratjant-los a partir de les avantatges de realitzar un mateix treball de recerca que serveixi com una activitat avaluativa comuna per a les dues assignatures, a més de les potencialitats d'aprenentatge que té.

S'ha redirigit l'alumnat als diferents plans docents per tal de què l'alumnat pogués informar-se amb detall de l'experiència docent que es volia desenvolupar. De forma paral·lela, es van dur a terme trobades informatives informals entre les persones que hi estaven interessades i el professorat. Allí s'intentava animar l'alumnat i es resolien els dubtes que hi poguessin haver de cara al funcionament de l'experiència. A més, al campus virtual es va publicar un document més detallat donant indicacions d'aquest treball de recerca (veure annex). En aquest s'explicava la finalitat i objectius de la iniciativa docent, les tres fases que comprendria el treball de recerca, les tres problemàtiques d'estudi plantejades com dates de lliurament i criteris per a participar de la iniciativa.

Aquesta primera fase es va cloure amb l'establiment d'una data per poder inscriure's a la iniciativa i amb el lliurament d'una fitxa d'inscripció per part de l'alumnat, informant del títol (encara que fos aproximat) i de les dades bàsiques de contacte.

Un primer resultat va ser la inscripció de 7 persones, de les quals un alumne no complia els requisits previs (estava matriculat al grup de tarda de TIS II i no al GIE) però es va acceptar la seva participació sense cap tipus d'inconvenient. En l'apartat de conclusions es reflexiona sobre aquest primer resultat.

Fase 2. Definició de la problemàtica d'estudi

Un cop sabent que es comptava amb aquest grup (encara que reduït) d'alumnat disposat a participar de l'experiència, es va iniciar l'elaboració del treball de recerca afrontant la fase de ruptura, la qual comprèn la definició de la problemàtica d'estudi, la determinació d'objectius generals i específics, l'exploració bibliogràfica i el plantejament de la pregunta inicial.

Aquesta fase de ruptura, que en el treball de recerca correspon al primer lliurament, el lideratge recau en l'assignatura de SPOiT, que serà l'encarregada de dotar de continguts substantius. Per a poder desenvolupar aquesta tasca, es van delimitar les problemàtiques d'estudi a les següents tres línies, malgrat que es podien acceptar variacions dins d'aquestes, sobretot pensant en augmentar

la motivació de l'alumnat o que fos una futura línia de treball del seu TFG. Les tres problemàtiques d'estudi van ser:

- a) Diferències en les pautes de participació al mercat laboral
- b) Factors afavoridors de la inserció laboral
- c) Les diferents dimensions de la precarietat laboral

Aquestes tres línies temàtiques són prou àmplies i són abastament tractades en el marc de l'assignatura SPOiT. A més, l'alumnat pot concretar dins de cada línia, ja sigui temporalment (comparant diferents anys o diferents esdeveniments, per exemple, abans de la pandèmia o a posteriori); geogràficament (entitats territorials) o entre diferents grups poblacionals (joves, adults i gent gran).

També es va fer un especial èmfasi a les recerques que incloguessin la perspectiva de gènere, seguint així un dels objectius estratègics de la Universitat de Barcelona (<https://www.ub.edu/web/ub/ca/sites/genere/documents/recursos-docencia-pe...> [9]), a més de ser una exigència de la *Ley Orgánica de Igualdad 3/2007, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres*. El projecte permetia així introduir la perspectiva de gènere a una assignatura com és TIS II, que per la seva idiosincràsia ho té molt difícil en les condicions habituals. A més a més, d'aquesta manera, TIS II es beneficiava de la seva combinació amb una assignatura que, per la natura dels seus continguts substantius i el tarannà del professor que la imparteix, ja incideix molt en aquest punt. És per això que era clau incloure la "perspectiva de gènere en la docència universitària" com a estratègia d'aprenentatge en el projecte presentat. Així, per exemple, seguint la proposta de línies de recerca anteriorment plantejades, seria molt oportú plantejar recerques al voltant de les diferències en les pautes de participació al mercat laboral de les dones catalanes envers altres comunitats; o bé, quins són els factors afavoridors de la inserció laboral de les dones, o bé, quina és la situació al mercat laboral de les dones immigrades o també per exemple, la precarietat laboral des d'una mirada de gènere.

En relació a TIS II, la tasca en aquesta fase va consistir en vetllar per a què la pregunta inicial i els objectius de la recerca siguin correctament explicitats i coherents amb l'exploració teòrica que es realitza.

La fase 2 es va tancar amb el lliurament dels continguts que feien referència a aquesta fase de ruptura via campus virtual. El professorat, que va tutoritzar aquesta segona fase, va fer un retorn amb les possibles esmenes per tal de què l'alumnat pogués millorar aquest document inicial en les següents fases. En la retroacció, també es va incidir en tenir present des d'un bon inici l'estructura del treball amb els respectius apartats. Servia com a guia d'on estàvem del projecte de recerca i també com a document base a treballar i totalment obert durant la resta de les fases que mancaven. Al tractar-se d'un grup estretament tutoritzat, es va poder endarrerir la data de lliurament inicialment prevista, per tal de poder tenir unes millors informes provisionals.

Fase 3. Plantejament i disseny de la recerca: marc teòric, construcció de l'objecte d'estudi i exploració de dades disponibles

La tercera fase va consistir en l'elaboració del marc teòric, juntament amb les hipòtesis de treball, la construcció de l'objecte d'estudi i l'exploració de fonts de dades existents per a poder comprovar-les.

L'alumnat va treballar amb fonts de dades secundàries, principalment amb les microdades de l'*Enquesta de Població Activa (EPA)*, prou àmplia, actual i disponible en obert per a què l'alumnat pogués desenvolupar la seva línia de recerca. No obstant això, es va donar la possibilitat també de treballar amb altres fonts que l'alumnat considerés adequades per al seu estudi, com l'*European Social Survey (EES)* o el *International Social Survey Programme (ISSP)*. En aquest sentit, l'única condició que es va establir és tractessin dades provinents d'una enquesta i amb variables adequades per aplicar les tècniques d'anàlisi estadística que es treballen a TIS II i que guardessin relació amb les hipòtesis que guiaven la recerca.

Cal puntualitzar que tot i que a l'assignatura de TIS II, un contingut docent clau és la construcció de l'enquesta per qüestionari com a tècnica de recollida de la informació, el professorat implicat va considerar que realitzar-la de zero i procedir al treball de camp no seria una bona estratègia per a un treball de recerca restringit a un quadrimestre. Les raons fonamentals és la falta de temps i la falta de prou mostra per a poder fer anàlisis amb rigor estadístic i extreure'n conclusions més enriquidores. Aquesta fase també requeria que l'alumnat desenvolupés la construcció de l'objecte d'estudi, com també l'establiment dels principals indicadors socials amb els quals s'operativitzaven les hipòtesis prèviament plantejades. Es pot apreciar doncs que el lideratge d'aquesta fase recau sobre l'assignatura més pràctica, TIS II.

L'alumnat va comptar amb un nou document on es detallaven els continguts que calia elaborar per aquesta fase (veure's annex).

La fase 3 es va tancar amb el lliurament d'un segon document, també de caràcter provisional, on es recuperen els continguts de la fase 2 modificats atenent les indicacions dels tutors i tots els continguts que farien referència a aquesta fase 3. Com en l'anterior fase, el professorat a part de fer un seguiment de tot el procés, també va fer un retorn detallat i minuciós d'aquest document per tal de què l'alumnat pogués aprendre de les incorreccions efectuades i obtingués una versió millorada de la inicial.

Fase 4. Anàlisi de dades

Aquesta fase va comprendre el tractament estadístic de la matriu de dades escollida d'acord als objectius de la recerca com també a la població objecte d'estudi. Aquestes anàlisis es van realitzar amb el programa estadístic SPSS — software executat a les classes pràctiques de l'assignatura de TIS II— i consistien en l'obtenció de resultats (taules de freqüències, gràfics i estadístics) de les variables i indicadors clau de l'estudi. Seguint els temes que consten al pla docent de TIS II, es demanava a l'alumnat realitzés les següents anàlisis: a) l'anàlisi descriptiva univariada de totes les variables corresponents a les dimensions sortints de la construcció objecte d'estudi com també les variables per a obtenir un perfil de la mostra; b) l'anàlisi de col·lectius i subpoblacions; c) agrupacions de categories; d) la construcció d'índexs i tipologies i, e) l'anàlisi bivariada.

L'alumnat va comptar amb un document de suport sobre aquesta fase d'anàlisi de dades, a més de la tutorització per part del professorat, especialment el de TIS II, on recau gran part dels continguts i competències treballades.

Fase 5. Redacció de l'informe final

Un cop realitzades les anàlisis pertinents amb el programa estadístic SPSS, l'alumnat va elaborar un informe final a través de la interpretació dels resultats obtinguts en l'anterior fase.

En aquest moment va tornar a ser clau la transversalitat d'ambdues assignatures, si bé TIS II tindrà aquest caràcter més instrumental i permetrà obtenir el resultat, SPOiT cal que aportï la vinculació d'aquests resultats amb tots els continguts més substantius, relacionant els resultats numèrics amb els models teòrics explicats en l'assignatura. Novament, l'alumnat va comptar amb un document de treball on s'especificaven els continguts bàsics i també recomanacions d'aquest informe final, a l'estil d'informe de recerca de l'exercici professional com a sociòleg o sociòloga.

A més, a mode de retroacció, en la part final de l'informe es demanava unes conclusions organitzades en tres blocs: a) pròpiament de contingut, rellegant el coneixement teòric amb l'aplicat fruit de l'anàlisi de dades; b) unes conclusions de caire metodològic explicant les dificultats trobades, tècniques emprades i argumentant les decisions preses; i c) una valoració sobre l'experiència d'innovació docent implementada.

Val a dir que aquest informe final ja recull totes les fases anteriors i l'alumnat ja va lliurar una versió millorada fruit de la retroalimentació que va tenir amb els tutors.

6. Resultats: Qualitatius i quantitatius i metodologia emprada

Per donar compte dels principals resultats obtinguts, es va preveure la realització d'una metodologia quantitativa i qualitativa, a través d'una enquesta per qüestionari com també entrevistes i grups de discussió. La poca participació de l'experiència ha fet modificar la metodologia planificada. Així que no s'ha realitzat l'enquesta per qüestionari degut a què la mostra no seria representativa però en canvi, s'han mantingut converses informals amb les persones participants a part de recollir les impressions en el darrer apartat del treball de recerca.

A l'hora de valorar els resultats, cal sempre tenir en compte que l'alumnat participant és clarament representatiu de l'alumnat que mostra dificultats per superar TIS II, i per tant, no del conjunt de l'assignatura.

Concretament, a l'experiència hi van participar 6 persones, tot i que inicialment es van inscriure 7, però una ja no va realitzar el primer lliurament. El potencial alumnat que podia participar era de 9 persones, és a dir, aquest número són les persones que complien els criteris: estar matriculat al grup GIE de TIS II i grup de tarda de SPOiT, a més de realitzar avaluació continuada. Per intentar augmentar la participació, es va ampliar el criteri d'estar matriculat a l'assignatura

de TIS II, indistintament del grup, ja que el professorat implicat és la coordinadora de l'assignatura, augmentant fins a 13 persones potencialment participants. D'aquesta forma, la sisena persona que es va afegir era un alumne que cursava TIS II al grup de tarda i no al GIE inicialment previst. En resum, l'indicador de cobertura de la iniciativa, aquest que mostraria el total d'alumnes participants sobre els potencials que podien participar-hi és d'un 46%.

Pel que fa al rendiment acadèmic, a part de preveure uns indicadors que donin compte d'aquest, la valoració que en fa el professorat és força positiva. Abans d'analitzar les seves qualificacions, cal esmentar que el treball de recerca formava part, juntament amb altres activitats, de l'avaluació continuada. En el cas de TIS II, representava el 30% de la qualificació final. La resta de la qualificació consistia en la realització d'un examen de síntesi (35%) i un examen pràctic (35%). En el cas de SPOiT, el treball de recerca suposava el 50% de la nota final de l'avaluació continuada (modalitat A), el 50% restant de la nota s'obtenia amb la realització d'un examen de síntesi tipus test.

Tot l'alumnat que hi ha participat ha superat el treball de recerca, de les 6 persones, 3 han superat ambdues assignatures i a més, una persona ha tret matrícula d'honor.

Envers els indicadors avaluatius proposats, aquests es deixen aquí exposats a mode de proposta per a futures avaluacions en experiències semblants, ja que ara per ara, el seu càlcul no permet extrapolar més conclusions al no ser una mostra representativa. Els resultats són els següents:

Competències/ Habilitats/Destreces	Indicador	Resultat
Transversalitat de coneixements	Relació d'alumnat participant a la innovació docent sobre el total d'alumnat del grup GIE de TIS II	6/45=13%
	Relació d'alumnat participant a la innovació docent sobre el total d'alumnat del grup de tarda de SPOiT	6/28=21%
	Relació alumnat potencial que ha assistit a la sessió de presentació de la innovació docent però que decideix no participar-hi	7/13=54%
Reforç en l'assimilació de coneixements teòrics a través de la pràctica investigadora	Relació d'alumnat participant a la innovació docent sobre el total d'alumnat del grup GIE de TIS II	6/45=13%
	Percentatge d'alumnat amb intenció de seguir la mateixa línia de recerca al TFG sobre el total d'alumnat de l'assignatura TIS II	2/6=33%
Potenciar economies d'escala i millora de les qualitats final	Percentatge alumnat amb qualificació de No Presentat al treball de recerca sobre el total d'alumnat participant	TIS II: 1/6=17% SPOiT: 1/6=17%
	Percentatge alumnat amb qualificació d'aprobat (5-6,9) del treball de recerca sobre el total d'alumnat participant	TIS II: 1/6=17% SPOiT: 3/6=50%
	Percentatge alumnat amb qualificació de notable (7-8,9) del treball de recerca sobre el total d'alumnat participant	TIS II: 3/6=50% SPOiT: 1/6=17%
	Percentatge alumnat amb qualificació d'excel·lent (9-10) del treball de recerca sobre el total d'alumnat participant	TIS II: 1/6=17% SPOiT: 1/6=17%
Seguretat i orientacions per al TFG	Percentatge d'alumnat amb intenció de seguir la mateixa línia de recerca al TFG sobre el total d'alumnat de l'assignatura SPOiT	2/6=33%
"Tasteig" tasca professional sociòleg/a	Percentatge d'estudiants que valoren profitosament la innovació docent per a la seva inserció laboral (en una escala de l'1 al 10, una valoració profitosa seria a partir de 7)	-

7. Conclusions: Sobre l'assoliment dels objectius previstos

El repte major d'aprenentatge és ajudar a l'alumnat que ha manifestat especials dificultats per assolir els continguts de TIS II i que, posant més èmfasi en l'aplicació de les tècniques d'anàlisi a un àmbit sociològic que estan treballant teòricament a l'assignatura de SPOiT, podria millorar substancialment l'aprenentatge a ambdues assignatures: TIS II i SPOiT. A través d'aquesta estratègia es pretenia estimular també el propi aprenentatge de l'alumnat, posant l'èmfasi en l'aplicabilitat dels seus aprenentatges i transformant el model docent de les dues assignatures que participaran al projecte. En aquests termes, es pot dir que l'alumnat que ha participat de l'experiència n'ha fet una valoració positiva i que la dedicació d'hores de feina seria una bona mostra d'aquest aprenentatge més integral.

Revisant les estratègies d'E/A que s'han desenvolupat mitjançant l'actuació, podem dir que en relació a l'aprenentatge professionalitzador, l'alumnat que hi ha participat destaca que serveix com a pràctica professional de la sociologia. El

fet de gestionar una matriu de dades real (la més utilitzada a l'estudiar el mercat laboral), com també elaborar un informe de resultats, són els elements més evidents d'aquesta pràctica professionalitzadora. Altra estratègia d'aprenentatge que s'ha motivat a través d'aquesta experiència són les competències transversals, com el compromís ètic, capacitat d'aprenentatge i responsabilitat i la capacitat comunicativa a través de l'elaboració de l'informe.

Envers metodologies actives per l'aprenentatge, aquesta habilitat s'ha treballat a través de les indicacions del treball de recerca que es donava per part del professorat. La seva funció principal era assegurar uns mínims de continguts i d'exigència, però més enllà, es donava marge, ja amb la temàtica, ja amb la construcció d'índexos i tipologies, de tenir autonomia pròpia de l'aprenentatge i com també a fomentar la capacitat d'organització i la gestió del temps. L'aprenentatge autònom ha estat una constant al llarg del projecte. Al marge de què hi havia unes indicacions, l'alumnat participant calia que fos capaç de traslladar els continguts apresos en les sessions tant teòriques com pràctiques d'ambdues assignatures a una projecte de recerca. Per tant, calia demostrar autonomia en fer aquest traspàs d'un contingut impartit a classe a una aplicació concreta i en un context determinat. A més, aquest aprenentatge autònom s'ha vist reforçat amb el fet d'enfrontar-se a les dificultats que podien sorgir en aquest traspàs del que s'havia après a classe al "meu treball de recerca".

Per tant, l'elaboració de projectes ha estat una de les estratègies d'aprenentatge clau de la innovació plantejada. La nostra experiència docent ens demostra que el treball de recerca és un instrument ideal per assolir millor els objectius d'aprenentatge i les competències bàsiques del grau de Sociologia, molt més que els exàmens i altres tipus d'exercicis. Per últim, no es pot oblidar la motivació del professorat per incloure la perspectiva de gènere, especialment a través del propi objecte d'estudi.

8. Valoració de l'alumnat

Envers les valoracions de tipus més qualitatiu que l'alumnat expressa, aquestes es poden agrupar en unes de més positives i altres de caràcter més negatiu. Entre aquestes últimes, l'alumnat coincideix en què el treball de recerca implica un número alt d'hores de feina, si bé és cert, que després també reconeixen que el mateix treball els permet fer economies d'escala, ja que una mateixa activitat els serveix com a prova avaluativa d'ambdues assignatures.

Una altra dificultat que assenyalen és la falta de temps. En aquest sentit, el professorat ja va apreciar en el primer lliurament que caldria donar més temps i ja va posposar tots els lliuraments provisionals dels diferents informes. Però a més, l'alumnat també incideix en què a vegades passa poc temps en allò que s'imparteix a classe i allò que es necessita implementar al treball. Pel que fa a aquest punt, les recomanacions del professorat han de ser vitals, no només per motivar a l'alumnat sinó per ajudar-los a la seva organització. D'aquesta forma, en el document d'orientacions, ja en el primer document ja es van llistar tots els continguts docents que es treballarien en el treball i a més, també es van afegir recomanacions de l'índole d'anar avançant en l'anàlisi de resultats i no deixar-ho per al darrer moment.

Una altra dificultat que ha tingut l'alumnat en el transcurs de la innovació és veure la transversalitat de coneixements entre ambdues assignatures. Aquest inconvenient és possible que sigui més palès en algunes de les fases, on el protagonisme recau més en una de les dues assignatures. També cal puntualitzar que aquesta dificultat l'alumnat també la justifica per una poca assistència en algunes de les dues assignatures. Per tant, s'hi afegeix que aquest treball de recerca no és una bona estratègia per superar les assignatures en el cas de no fer un seguiment actiu (assistència com també realització de les pràctiques) de les mateixes.

Pel que fa a les valoracions més positives de l'experiència, aquestes són les següents: el treball de recerca ofereix una visió holística i facilita la integració dels coneixements. Ja hem dit que sobretot entre aquell alumnat que ha mostrat una actitud més activa. Subratllen que és una experiència gratificant perquè permet treballar la part teòrica i la part pràctica sobre un objecte d'estudi i per tant, ajuda a comprendre continguts de les dues assignatures que ara es troben tots en el treball. Valoren la iniciativa com a gratificant i motivadora, sobretot perquè li veuen una "utilitat real" i és un tema que han escollit els mateixos alumnes. Això els dona confiança, especialment en el maneig del programa informàtic spss. L'alumnat subratlla el "tastet" professional amb la sociologia, ja que encara que sigui a nivell individual, els fa passar per totes les fases d'una recerca. Per últim i també de caire pràctic, assenyalen que tenir un treball que és vàlid com a prova avaluativa de dues assignatures ajuda a alliberar la càrrega de treball del segon semestre.

9. Continuïtat i elements de millora

La valoració global que en fa el professorat és que el treball de recerca és un instrument totalment vàlid per a superar assignatures essencialment pràctiques o assignatures essencialment teòriques, creant economies d'escala i transvasament de coneixements. Aquesta valoració es fa a través de l'experiència que aquí s'ha donat compte però també a través d'una experiència relativament similar que es va implementar al grau fa anys (Alabart et al. 2014) i que algunes de les conclusions van guiar aquesta iniciativa. Entre d'altres diferències, aquella experiència pretenia impulsar el desenvolupament del treball cooperatiu mitjançant la formació d'equips mixtes d'alumnes, és a dir, es creaven grups d'alumnes de quart curs que cursaven l'assignatura de *Sociologia Urbana* (ara seria *Sociologia de les Professions, Ocupació i Treball*) amb alumnes de segon que cursaven l'assignatura *Tècniques d'Investigació Social I* (es fa notar que no és TIS II com ara). L'objectiu era que els primers fessin de mentors dels segons, mentre que ara aquest paper l'assumeix l'equip docent d'ambdues assignatures. A més a més, en aquell cas, els estudiants cursaven una o altra assignatura, mentre que amb aquesta, s'ha buscat centrar-se en estudiants que cursen simultàniament ambdues assignatures, reservant el rol de guia i acompanyament al professorat de les mateixes. D'altra banda, si aquell projecte estava dirigit, implícitament, als estudiants més "exitosos" d'ambdues assignatures, amb aquesta experiència ens hem dirigit expressament a un alumnat tendent al "fracàs", és a dir, que ha donat abundants proves de les seves

dificultats per aprovar TIS II —aquest és clarament el perfil dels alumnes del Grup d'Intensificació d'Estudis (GIE). D'aquí la proposta d'oferir-los una tutorització més intensiva per part de dos equips docents diferents. Finalment, la proposta actual passa per què l'alumne faci una recerca individual, mentre que l'experiència esmentada consistia en un treball grupal. Considerem que aquesta darrera diferència pot resultar decisiva per assegurar l'èxit de la proposta d'innovació docent que presentem. Així doncs, aquella experiència passada va posar en evidència els beneficis de col·laborar entre assignatures i de l'efectivitat del treball de recerca com a instrument per fomentar aquesta col·laboració i el transvasament de coneixements i que han estat tingudes en compte a l'hora de dissenyar l'actual iniciativa.

Tenint en compte totes aquestes reflexions sobre l'actual i les diferents experiències docents, cal també pensar en millores a plantejar de cara a una repetició de la iniciativa. Aquestes, a dia d'avui, vindrien en la línia d'oferir un calendari més ampli tenint en compte el període d'avaluació. Una segona possible millora seria oferir una nota conjunta, que fos la mateixa per ambdues assignatures. Això permetria donar més visió integral al treball i que trenqués més els compartiments estancs de les assignatures. Per últim, cal una reflexió aprofundida de la composició del grup potencialment implicat: per un costat, es tracta d'un alumnat que cursa majoritàriament assignatures de tercer curs en el torn de tarda i per una altra, té encara pendent l'assignatura de TIS II de segon curs. El fet que sigui un alumnat que tendeix a un baix rendiment acadèmic i que sovint es veu acompanyat per un no seguiment actiu de les assignatures fa que calgui repensar la seva capacitat d'autonomia i que exigeixi una tutoria més individualitzada i intensiva. En aquest sentit, s'està pensant de convocar reunions individuals entre professorat i alumant per a seguir més activament el desenvolupament del treball. La idea seria realitzar dues tutories amb cada alumne, ja siguin presencials o virtuals.

Referències

Alabart, A. (2004) "La metodologia d'equips mixts com a forma de desenvolupament integrat d'assignatures" (2004PID-UB/023).

Annex

a) Cronograma original amb indicacions de les accions assolides

	Oct. 22	Febrer			Març			Abril			Maig			Juny		
	-Gener23	Set.1	Set.2	Set.3	Set.4	Set.1	Set.2	Set.3	Set.4	Set.1	Set.2	Set.3	Set.4	Set.1	Set.2	Set.3
Fase 0. Planificació concreta i preparació dels materials																
Elaborar materials guia alumnat																
Selecció de les bases de dades																
Fase 1. Presentació de l'experiència a l'alumnat																
Presentació experiència durant presentació assignatura																
Sessió informativa																
Fase 2. Definició de la problemàtica d'estudi																
Definició de la problemàtica d'estudi																
Establiment objectius generals i específics																
Exploració bibliogràfica																
Plantejament de la pregunta inicial																
Lliurament Document fase 2																
Retorn Document fase 2 per part del professorat																
Fase 3. Plantejament i disseny de la recerca																
Elaboració marc teòric																
Establiment hipòtesis																
Construcció objecte d'estudi: procés de dimensionalització																
Exploració dades disponibles																
Lliurament Document fase 3																
Retorn Document fase 3 per part del professorat																
Avaluació intermèdia: enquesta per qüestionari (onada 1)																
Fase 4. Anàlisi de dades																
Tractament estadístic de la matriu de dades																
Avaluació intermèdia: entrevistes alumnat																
Fase 5. Redacció de l'informe final																
Interpretació dels resultats																
Darreres modificacions Informe final																
Lliurament Document final																
Avaluació final: enquesta per qüestionari (onada 2)																
Avaluació final: grup de discussió																
Setmana Santa																

b) Documents de treball

TREBALL DE RECERCA REALITZAT EN EL MARC DEL PROJECTE D'INNOVACIÓ DOCENT

Presentació

Durant el present curs acadèmic 2022-2023, determinats grups de les assignatures de *Tècniques d'Investigació Social II* i *Sociologia de les Professions, Ocupació i Treball* (a partir d'ara TIS II i SPOiT, respectivament) participen al Projecte d'Innovació Docent *El treball de recerca com a mètode d'aprenentatge transversal en el grau de Sociologia* (PID 2022PID-UB/015). Això significa que es treballarà de forma conjunta en la realització d'una activitat avaluable compartida per ambdues assignatures.

L'objectiu principal d'aquest Projecte d'Innovació Docent és fomentar la integració de continguts teòrics i de les habilitats i destreses investigadores assolides a través de les dues assignatures abans esmentades. Això s'aconseguirà realitzant un treball de recerca que implica un seguiment continuat, així com l'acumulació i traspàs de coneixements entre ambdues assignatures. Això proporciona un exemple “gairebé real” del que pot formar part de la tasca professional dels futurs sociòlegs i sociòlogues. Concretament, els objectius específics que es pretenen aconseguir amb el PID són:

- Fomentar la transversalitat de coneixements entre una assignatura instrumental i una més fortament teòrica
- Reforçar l'assimilació dels coneixements teòrics a partir de la pràctica investigadora i millorar l'assoliment de les capacitats tècniques en el marc d'un estudi més fonamentat en la teoria sociològica
- Afavorir que l'alumnat aconsegueixi economies d'escala que permetin optimitzar els recursos escassos amb què compten (temps i esforços) alhora que augmenti la qualitat del resultat final
- Proporcionar més seguretat i orientacions docents de cara a la realització del Treball Final de Grau. La idea seria que el treball de recerca compartit que farien per a les dues assignatures implicades constituïria una espècie de primer assaig de TFG. Per això pensem en un treball individual i amb una forta càrrega de tutorització per part del professorat
- “Tastar” la tasca professional pròpia del sociòleg i sociòloga a través del treball de recerca amb la intenció de millorar les futures possibilitats d'inserció laboral dels graduats en Sociologia

Descripció de l'activitat

L'experiència consisteix en l'elaboració d'un treball de recerca que serveixi com una activitat avaluativa comuna per a les dues assignatures a través de la integralitat de coneixements teòrics i pràctics que s'adquireixen, principalment, de forma metodològica a TIS II i de forma més substantiva a SPOiT.

Aquest treball de recerca estarà organitzat en tres fases: de ruptura, d'estructuració i de comprovació. Durant la primera fase, es treballarà la definició de la problemàtica d'estudi, determinació d'objectius generals i específics, exploració bibliogràfica amb la conseqüent elaboració del marc teòric i plantejament de la pregunta inicial. En aquesta primera fase, serà d'especial importància el suport per part del professor de SPOiT, que serà l'encarregat de dotar de continguts substantius. Per a poder desenvolupar aquesta

tasca, s'ha previst delimitar les problemàtiques d'estudi a les següents tres línies, malgrat acceptar variacions dins d'aquestes:

1. Diferències en les pautes de participació al mercat laboral
2. Factors afavoridors de la inserció laboral
3. Impacte de la Reforma Laboral 2021 en la temporalitat

La fase 1 es clou amb el lliurament dels continguts a la fase de ruptura via campus virtual. El professor que tutoritza aquesta fase farà un retorn amb les possibles esmenes per tal que els alumnes puguin millorar aquest apartat inicial.

La segona, la fase d'estructuració, comprèn el plantejament i el disseny de la recerca: enunciat de les hipòtesis, la construcció de l'objecte i el seu disseny metodològic. Aquesta fase també es clou amb el lliurament d'un document a través del campus virtual.

Finalment, la fase de comprovació comprendrà pròpiament l'anàlisi i interpretació de les dades. Concretament, caldrà fer el tractament estadístic de la matriu de dades escollida d'acord als objectius de la recerca i a la població estudiada. Aquestes anàlisis es realitzaran a través del programa estadístic SPSS i consistiran en l'obtenció de resultats (taules de freqüències, gràfics i estadístics) de les variables i indicadors clau de l'estudi. Seguint els temes que consten al pla docent de TIS II, es demanarà que l'alumnat realitzi les següents anàlisis:

- Anàlisi descriptiva univariada de totes les variables que corresponguin a les diferents dimensions sortints de la construcció objecte d'estudi com també les variables per a obtenir un perfil de la (sub)mostra escollida. Tenint en compte la natura de les variables, caldrà també valorar la conveniència de fer una anàlisi exploratòria i una anàlisi de preguntes multiresposta.
- Anàlisi de col·lectius i subpoblacions: s'ha de fer una selecció i una segmentació. S'ha d'explicitar com s'han seleccionat i els resultats obtinguts en cada una d'elles.
- Agrupacions de categories: es demanarà, almenys, tres agrupacions de variables, preferentment una de cada tipus de natura de variable (quantitativa, ordinal i nominal). S'han d'explicitar els criteris de construcció, l'estratègia utilitzada i els resultats obtinguts en cada una d'elles
- Índexs i tipologies: elaboració de dos índexos i dues tipologies, tot explicant l'estratègia utilitzada, els criteris utilitzats i tota la construcció
- Anàlisi bivariada (en funció de les hipòtesis relacionals plantejades en la fase prèvia). S'ha d'incloure, com a mínim, els resultats de quatre taules de contingència amb la corresponent interpretació

La tercera fase es clou amb el lliurament d'un document a través del campus virtual i en paper on es preveu que tingui els següents apartats:

1. Portada
2. Índex amb paginació
3. Perfil de la mostra (que correspon a l' anàlisi descriptiva univariada de les variables sociodemogràfiques) amb la interpretació corresponent.
4. Anàlisi de resultats:
 - Bloc I (dimensió 1) amb el títol que correspongui a la dimensió. Per exemple "factores potenciadores de la inserció laboral de les dones immigrants"
 - Bloc II (dimensió 2) amb títol corresponent.
 - ... (cadascuna de les dimensions, fins tenir-les totes)

5. Conclusions, que han de tenir tres parts. En la primera s'ha de tenir en compte el lligam entre la teoria i els resultats obtinguts. En la segona, s'han d'especificar les conclusions de caire metodològic sobre la recerca concreta (dificultats trobades, tècniques emprades...). Per finalitzar, una valoració sobre l'experiència d'innovació docent implementada
6. Annex que inclogui els resultats que no s'han adjuntat durant l'informe i tota aquella informació que considerin rellevant

Fonts de dades

L'alumnat treballarà amb fonts de dades secundàries, principalment les microdades de l'Enquesta de Població Activa (EPA), prou àmplia, actual i disponible en obert per a què l'alumnat pugui desenvolupar la seva línia de recerca.

De forma complementària, per a la temàtica 3, s'aportarà la matriu de l'EPA del quart trimestre de 2021 i el quart trimestre de 202 fusionada, la qual cosa permetrà una comparació entre abans i després de la Reforma Laboral 2021.

Lliuraments

El treball de recerca serà lliurat en tres dates diferents. Els dos primers tindran un caràcter provisional. Això vol dir que el professorat els llegirà i farà recomanacions al respecte. No obstant això, no serà una correcció al detall. Això servirà per a què l'alumnat sàpiga com està progressant i pugui tenir en compte les esmenes que el professorat li comenta. El seu lliurament és obligatori.

Aquell que comptarà per a la qualificació final, serà el darrer lliurament, l'informe final que serà per al 2 de juny. Aquest mateix document serà avaluat de forma conjunta pel professorat implicat en ambdues assignatures, la qual cosa exigeix que aquest es lliuri doblement a les tasques que es crearan específicament a ambdós campus virtuals.

El calendari de lliurament dels diferents documents és el següent:

Tipus de document	Data
Document 1. Fase de ruptura (<i>provisional</i>)	21/03/2023
Document 2. Fase d'estructuració (<i>provisional</i>)	18/04/2023
Document 3 (<i>definitiu</i>)	2 de juny

Criteris per participar

L'alumnat interessat en participar d'aquesta experiència haurà d'estar matriculat tant a l'assignatura de TIS II (grup GIE) i SPOiT (grup H1, tarda) durant el curs acadèmic 2022-2023 i acollir-se a l'**avaluació continuada en ambdues assignatures**.

Els estudiants que, sense complir aquestes condicions, tinguin interès en participar en l'experiència hauran de parlar amb el professorat implicat durant les dues primeres setmanes del curs, qui avaluaran individualment aquestes peticions. No es pot participar d'aquesta experiència sense comptar amb el vistiplau del professorat.

Fitxa d'inscripció

L'alumnat que compleixi aquestes condicions haurà de complimentar una fitxa d'inscripció (disponible a ambdós campus) i lliurar-la a un dels dos professors implicats en l'experiència (Montse Simó o Andrés Coco) abans del dia 9 de març. Aquests la revisaran i la retornaran degudament signada durant la setmana següent. No

s'acceptarà la participació de cap persona que no hagi seguit fidelment aquest procediment.

Modalitat de participació

La realització del treball de recerca serà de caràcter individual. A més, la fitxa d'inscripció permetrà delimitar el tema.

Avaluació

Com s'ha comentat, l'experiència consisteix en l'elaboració d'un únic treball de recerca que formarà part de l'avaluació d'ambdues assignatures. Més concretament la qualificació obtinguda representarà:

- un 30% de la qualificació final de l'avaluació continuada de TIS II. La resta de la qualificació requerirà realitzar un examen de síntesi (35%) i un examen pràctic (35%). Es farà una mitjana amb les qualificacions obtingudes en aquestes tres parts. Es recorda igualment que cal una nota mínima de 3 per a l'examen de síntesi per poder realitzar la mitjana
- En el cas de SPOiT el treball de recerca suposarà el 50% de la nota final de l'avaluació continuada (modalitat A). El 50% restant de la nota s'obté amb un examen de síntesi tipus test a realitzar en la data fixada pel Consell d'estudis: 2 de juny.

Tal i com estableix la normativa vigent, l'alumnat que no hagi superat l'avaluació continuada en la convocatòria ordinària, té dret a presentar-se a la reavaluació en la data fixada pel Consell d'Estudis.

En el cas de TIS II, el tipus de prova que s'ha de resoldre és un examen teòric de síntesi equivalent al 60% de la nota i un examen pràctic de maneig del programa informàtic, equivalent al 40% de la nota. NO es guarda cap qualificació dels blocs pertanyents a la primera convocatòria.

En el cas de SPOiT serà re-avaluat/da amb la modalitat d'avaluació única (C), la qual cosa comporta la realització d'un examen tipus test (80% de la nota final) i la participació als fòrums de debat del campus virtual (20% restant de la nota) en les condicions que s'expliquen detalladament al programa de l'assignatura.

TREBALL DE RECERCA REALITZAT EN EL MARC DEL PROJECTE D'INNOVACIÓ DOCENT

Indicacions per al Segon Lliurament

Presentació

El treball de recerca estarà organitzat en tres fases: de ruptura, d'estructuració i de comprovació. Un cop lliurada la primera fase, tot i que tingui caràcter provisional, heu obtingut de part del professorat, comentaris, esmenes i altres orientacions. De cara al segon lliurament, no és precís lliurar de nou el primer lliurament. No obstant això, de cara al lliurament final sí que caldrà que es presenti la versió millorada i definitiva.

La segona fase de la recerca i que inclou el segon lliurament consisteix en la fase d'estructuració, que comprèn el plantejament i el disseny de la recerca: hipòtesis, construcció de l'objecte d'estudi i disseny metodològic.

Envers les hipòtesis, cal llistar i enumerar les diferents hipòtesis (especificant entre parèntesi el tipus d'hipòtesi que es tracta). Aquelles relacionals, cal ubicar-les al model relacional d'hipòtesis. En relació a la construcció d'objecte d'estudi, cal aportar la definició operativa dels conceptes clau com també el procés de dimensionalització. La construcció de l'objecte d'estudi i el marc teòric han de proporcionar el vostre model d'anàlisi. Per últim, cal presentar el disseny metodològic, on cal definir la font de dades que es treballa, les tècniques d'anàlisi que s'han requerit com també l'aproximació metodològica (quantitativa, qualitativa o mixta).

Tot i que la segona fase no inclou en cap cas l'anàlisi de resultats, és molt recomanable ja avançar alguna part de la tercera fase (la de comprovació). En aquest cas, ja es podria elaborar un primer perfil de la mostra i fins i tot, algun bloc d'anàlisi del punt 8.

Format i Data de lliurament

El lliurament del segon document es realitzarà a través del campus virtual (en aquest cas, el de TIS II, grup GIE). La data de lliurament serà el 26 d'abril.

Estructura del document final

Tot seguit es present l'estructura del document final. La recomanació és que mantingueu aquesta estructura i que ompliu de continguts tots els apartats. Lògicament, hi ha apartats que no es poden resoldre fins al tercer lliurament.

7. **Portada** (dades d'identificació autor/a, títol que descriu de forma atractiva l'objecte d'estudi)
8. **Índex** (relació d'apartats i subapartats amb paginació)
9. **Introducció**, cal que inclogui:
 - a. Definició de la problemàtica d'estudi —justificació de què es vol estudiar, perquè és important a nivell científic i social i amb quina finalitat—
 - b. la pregunta inicial que guia tota la recerca
 - c. delimitació dels objectius generals i específics de la recerca
 - d. descripció de l'estructura de l'informe ("el primer apartat descriu..., posteriorment...")
10. **Estat de la qüestió** (marc teòric, amb diferents apartats si escau. Inclou una revisió de la literatura sobre el tema, tenint en compte les teories que han analitzat aquest tema incloent una valoració personal de les potencialitats i crítiques)

11. **Model d'anàlisi** (construcció de l'objecte d'estudi)
 - a. Hipòtesis
 - b. Model relacional d'hipòtesis
 - c. Procés de dimensionalització
12. **Disseny metodològic** (fonts de dades, tècniques d'anàlisi, aproximació metodològica, a més de les avantatges i limitacions d'aquestes decisions metodològiques. En relació a les fonts de dades, cal referenciar que és una font secundària, especificant els trimestres utilitzats, la grandària de la submostra)
13. **Perfil de la mostra** (que correspon a l'anàlisi descriptiva univariada de les variables sociodemogràfiques) amb la interpretació corresponent.
14. **Anàlisi de resultats:**
 - Bloc I (dimensió 1) amb el títol que correspongui a la dimensió. Per exemple "factors potenciadors de la inserció laboral de les dones immigrants"
 - Bloc II (dimensió 2) amb títol corresponent.
 - ...(cadascuna de les dimensions, fins tenir-les totes)
15. **Conclusions**, que han de tenir tres parts. En la primera s'ha de tenir en compte el lligam entre la teoria i els resultats obtinguts. En la segona, s'han d'especificar les conclusions de caire metodològic sobre la recerca concreta (dificultats trobades, tècniques emprades...). Per finalitzar, una valoració sobre l'experiència d'innovació docent implementada
16. **Annex** que inclogui els resultats que no s'han adjuntat durant l'informe i tota aquella informació que considerin rellevant

TREBALL DE RECERCA REALITZAT EN EL MARC DEL PROJECTE D'INNOVACIÓ DOCENT

Indicacions per al Tercer Lliurament

Presentació

El treball de recerca estarà organitzat en tres fases: de ruptura, d'estructuració i de comprovació. Un cop lliurada la primera i segona fase, tot i que tingui caràcter provisional, heu obtingut de part del professorat, comentaris, esmenes i altres orientacions. De cara al tercer i darrer lliurament, aquest ja comprèn tots els continguts anteriors (del primer i segon lliurament) i, a més a més, serà el que comptarà per a la qualificació.

La tercera fase de la recerca consisteix en la fase de comprovació, que comprèn pròpiament l'anàlisi i interpretació de les dades. Concretament, caldrà fer el tractament estadístic de la matriu de dades escollida d'acord als objectius de la recerca i a la població estudiada. Aquestes anàlisis es realitzaran a través del programa estadístic SPSS i consistiran en l'obtenció de resultats (taules de freqüències, gràfics i estadístics) de les variables i indicadors clau de l'estudi. Seguint els temes que consten al pla docent de TIS II, es demanarà que l'alumnat realitzi les següents anàlisis:

- Anàlisi descriptiva univariada de totes les variables que corresponguin a les diferents dimensions sortints de la construcció objecte d'estudi com també les variables per a obtenir un perfil de la (sub)mostra escollida. Tenint en compte la natura de les variables, caldrà també valorar la conveniència de fer una anàlisi exploratòria i una anàlisi de preguntes multiresposta. Gran part d'aquests resultats serviran per al perfil de la mostra i per a la presentació dels resultats de les diferents dimensions
- Anàlisi de col·lectius i subpoblacions: s'ha de fer una selecció i una segmentació. S'ha d'explicitar com s'han seleccionat i els resultats obtinguts en cada una d'elles
 - Per exemple, aquells que feu una recerca per un col·lectiu concret, com són els joves, seria un bon exemple de selecció de casos que podríeu utilitzar
 - Com a exemple de segmentació, podria contrastar-se la situació d'abans i després de la reforma, així es podria comparar els resultats d'alguna variable amb les dades del 4t trimestre de 2021 [C/CLO=197] i les del 4t trimestre de 2022 [C/CLO=201].
- Agrupacions de categories: es demanarà, almenys, tres agrupacions de variables, preferentment una de cada tipus de natura de variable (quantitativa, ordinal i nominal). S'han d'explicitar els criteris de construcció, l'estratègia utilitzada i els resultats obtinguts en cada una d'elles
- Índexs i tipologies: elaboració de dos índexos i dues tipologies, tot explicant l'estratègia utilitzada, els criteris utilitzats, tota la construcció i els resultats d'aquestes noves variables construïdes
- Anàlisi bivariada (en funció de les hipòtesis relacionals plantejades en la fase prèvia). S'ha d'incloure, com a mínim, els resultats de quatre taules de contingència amb la corresponent interpretació

Format i Data de Lliurament

El lliurament del segon document es realitzarà a través del campus virtual (en aquest cas, el de TIS II, grup GIE). La data de lliurament serà el 2 de juny.

Estructura del document final

Tot seguit es present l'estructura del document final. La recomanació és que mantingueu aquesta estructura i que ompliu de continguts tots els apartats.

1. **Portada** (dades d'identificació autor/a, títol que descrigui de forma atractiva l'objecte d'estudi)
2. **Índex** (relació d'apartats i subapartats amb paginació)
3. **Introducció**, cal que inclogui:
 - a. Definició de la problemàtica d'estudi —justificació de què es vol estudiar, perquè és important a nivell personal i científic-social i amb quina finalitat—
 - b. la pregunta inicial que guia tota la recerca
 - c. delimitació dels objectius generals i específics de la recerca
 - d. descripció de l'estructura de l'informe ("el primer apartat descriu..., posteriorment...")
4. **Estat de la qüestió** (marc teòric, amb diferents apartats si escau. Inclou una revisió de la literatura sobre el tema, tenint en compte les teories que han analitzat aquest tema incloent una valoració personal de les potencialitats i crítiques)
5. **Model d'anàlisi** (construcció de l'objecte d'estudi)
 - a. Hipòtesis
 - b. Model relacional d'hipòtesis
 - c. Procés de dimensionalització
6. **Disseny metodològic** (fonts de dades, tècniques d'anàlisi, aproximació metodològica, a més de les avantatges i limitacions d'aquestes decisions metodològiques. En relació a les fonts de dades, cal referenciar que és una font secundària, especificant els trimestres utilitzats, la grandària de la submostra utilitzada i les limitacions que pugui presentar aquesta font per assolir plenament els objectius de la recerca)
7. **Perfil de la mostra** (correspon a l'anàlisi descriptiva univariada de les variables sociodemogràfiques) amb la interpretació corresponent¹.
8. **Anàlisi de resultats**²:
 - Bloc I (dimensió 1) amb el títol que correspongui a la dimensió. Per exemple "factores potenciadores de la inserció laboral de les dones immigrants"
 - Bloc II (dimensió 2) amb títol corresponent.
 - ... (cadascuna de les dimensions, fins tenir-les totes)
9. **Conclusions**, que han de tenir tres parts. En la primera s'ha de tenir en compte el lligam entre la teoria i els resultats obtinguts. En la segona, s'han d'especificar les conclusions de caire metodològic sobre la recerca concreta (dificultats trobades, tècniques emprades...). Per finalitzar, una valoració sobre l'experiència d'innovació docent implementada
10. **Bibliografia i annex**, que inclogui els resultats que no s'han inclòs al nucli de l'informe i tota aquella altra informació que es consideri rellevant.

1 Pot donar-se el cas que en aquest apartat ja es presenti una selecció de casos si és el cas que treballem amb una submostra de la matriu de dades.

2 Recordeu que l'ordre d'aquests apartats el determina les diferents dimensions. I dins d'aquestes, cal presentar els resultats dels indicadors (variables) que corresponen a aquesta dimensió. Recordeu també d'incloure l'anàlisi multiresposta quan sigui necessari i els exemples de selecció i segmentació, agrupació de variables, índexos i tipologies i taules de contingència.